

Statistisch overzicht van het politieke jaar 1987

door Mieke VERMINCK,

Assistente aan de Afdeling Politologie
van de Katholieke Universiteit te Leuven.

★

1. Politieke instellingen.

1.1. Parlementsverkiezingen van 13 december 1987*

	Kamer van Volksvertegenwoordigers		Senaat	
	Stemmen (%)	Vershil 1987-1985	Stemmen (%)	Vershil 1987-1985
CVP	19,5	- 1,8	19,2	- 1,8
PSC	8,0	+ 0,1	7,8	- 0,1
SP	14,9	+ 0,4	14,7	+ 0,2
PS	15,6	+ 1,9	15,7	+ 1,8
PVV	11,5	+ 0,8	11,3	+ 0,7
PRL	9,4	- 0,8	9,3	- 0,5
VU	8,1	+ 0,2	8,1	+ 0,0
FDF	1,2	+ 0,0	1,3	+ 0,1
Agalev	4,5	+ 0,8	4,9	+ 1,1
Ecolo	2,6	+ 0,1	2,8	+ 0,1
RAD-UDRT	0,1	- 0,7	0,1	- 0,8
KPB-PCB	0,8	- 0,4	0,9	- 0,3
Vlaams Blok	1,9	+ 0,5	2,0	+ 0,5
SAP-POS	0,5	+ 0,3	0,5	+ 0,2
PVDA-PTB	0,7	- 0,1	0,7	+ 0,0
Andere	0,7	- 1,3	0,7	- 1,3
Ingeschreven kiezers	100,0	—	100,0	—
Blanco en ongeldig	6,6	- 0,8	7,4	- 1,1
Geldig uitgebrachte stemmen	93,4	- 0,2	93,4	- 0,2

* Officiële resultaten, ter beschikking gesteld door het Ministerie van Binnenlandse Zaken, Directie van de Verkiezingen en van de Bevolking.

1.2. Samenstelling van de politieke instellingen volgens politieke fractie en taal

1.2.1. Kamer van Volksvertegenwoordigers

Fracties	Nederlandstalige leden		Franstalige leden		Totaal	
	Voor verkiezingen	Na verkiezingen	Voor verkiezingen	Na verkiezingen	Voor verkiezingen	Na verkiezingen
CVP	49	43				
PSC			20	18	69	61
SP	32	32				
PS			35	40	67	72
PVV	22	25				
PRL			24	23	46	48
VU	16	16			16	16
Agalev	4	6				
Ecolo			5*	3	9	9
FDF			3	3	3	3
UDRT			1		1	
Vlaams Blok	1	2			1	2
Onafhankelijke				1		1
Totaal	124	124	88	88	212	212

* Op 13 oktober 1987, neemt Jacques Preumont ontslag als kamerlid. Hoewel hij aanvankelijk deel uitmaakte van de Ecolo-Agalev-fractie, stelde hij zich sinds 29 september 1986 onafhankelijk op. Zijn opvolger, Henri Simons, maakt opnieuw deel uit van de Ecolo-Agalev-fractie, zodat deze terug 9 leden telt.

1.2.2. Circulatie van de volksvertegenwoordigers

Gedurende de gewone zitting 1986-1987, en de gewone zitting 1987-1988 zijn er zes kamerleden vervangen :

Yves Delforge, opvolger van Georges Dutry, ontslagnemend, Ecolo (29 januari 1987)

Gerolf Annemans, opvolger van Karel Dillen, ontslagnemend, Vlaams Blok (12 maart 1987)

Willem Draps, opvolger van Roger Nols, ontslagnemend, PRL (7 april 1987)

Anny Duroi-Vanhelmont, opvolger van August Bogaerts, overleden, SP (4 juli 1987)

Michel Lebrun, opvolger van Emile Wauthy, benoemd tot Gouverneur van de Provincie Namen, PSC (13 oktober 1987)

Henri Simons, opvolger van Jacques Preumont, ontslagnemend omwille van gezondheidsredenen en om redenen van politieke onenigheid met

STATISTISCH OVERZICHT VAN HET POLITIEKE JAAR 1987 235

de leiding van de partij, op de lijst waarvan hij werd verkozen, Ecolo (13 oktober 1987)

Na de parlementsverkiezingen van 13 december 1987 telt de Kamer 50 nieuwkomers op 212 leden (23,58 %). Van deze 50 zijn er 8 die vóór de verkiezingen in de Senaat zetelden en 1 die ook in 1985 tot kamerlid werd verkozen, maar in de loop van de legislatuur ontslag nam.

1.2.3. Senaat

Fracties	Nederlandstalige leden		Franstalige leden		Totaal	
	Voor verkiezingen	Na verkiezingen	Voor verkiezingen	Na verkiezingen	Voor verkiezingen	Na verkiezingen
CVP	42	39				
PSC			18	16	60	55
SP	28	29				
PS			33	36	61	65
PVV	19	18				
PRL			23	21	42	39
VU	12	13			12	13
Agalev	3	5				
Ecolo			3	3	6	8
FDF			2	2	2	2
UDRT						
Vlaams Blok		1				1
Totaal	104	105	79	78	183	183

1.2.4. Circulatie van de senatoren

Gedurende de gewone zitting 1986-1987, en de gewone zitting 1987-1988 zijn er drie senatoren vervangen :

René Swinnen, opvolger van Henri Boel, benoemd tot lid van het Arbitragehof, SP (5 december 1986)

Herman Deleeck, is tot senator verkozen door de provincieraad van Antwerpen, ter vervanging van Jos Vangeel, CVP (27 januari 1987)

François Dufour is tot senator verkozen door de provincieraad van Henegouwen, ter vervanging van Roger Delcroix, die afziet van zijn mandaat omwille van gezondheidsredenen, PS (24 februari 1987)

Edgard Flandre, Ecolo, ziet af van zijn mandaat (13 oktober 1987).

Na de parlementsverkiezingen van 13 december 1987, telt de Senaat 55 nieuwkomers op 183 leden (30,05 %). Van deze 55 hebben er 15 deel uitgemaakt van de Kamer, gedurende de voorbije legislatuur.

1.2.5. Vlaamse Raad

<i>Fracties</i>	<i>Voor</i>	<i>Na</i>
	<i>verkiezingen</i>	
CVP	74	65
SP	48	49
PVV	33	36
VU	23	24
Agalev	6	9
Vlaams Blok	1	3
Totaal	185	186

1.2.6. Waalse Gewestraad

<i>Fracties</i>	<i>Voor</i>	<i>Na</i>
	<i>verkiezingen</i>	
PSC	26	25
PS	47	51
PRL	26	25
Ecolo	4	2
FDF	/	1
Totaal	103	104

1.2.7. Franse Gemeenschapsraad

<i>Fracties</i>	<i>Voor</i>	<i>Na</i>
	<i>verkiezingen</i>	
PSC	30	27
PS	53	60
PRL	37	35
FDF	4	4
Ecolo	7	5
UDRT	1	
Onafhankelijke		1
Totaal	132	132

1.2.8. Raad van de Duitstalige Gemeenschap

<i>Fracties</i>	<i>Aantal</i>
CSP	10
PDB	5
FFF	5
SP	3
Ecolo	1
SEP	1
Totaal	25

1.2.9. Regering

<i>Fracties</i>	<i>Ministers</i>	<i>Staatssecretarissen</i>	<i>Totaal</i>
CVP	5	5	10
PSC	3	3	6
PVV	3	3	6
PRL	4	2	6
Totaal	15	13	28

Op 9 maart biedt André Damseaux zijn ontslag aan als Minister van Onderwijs, hij wordt opgevolgd door Antoine Duquesne. Damseaux werd ervan beschuldigd de Sint-Annamaatregelen niet helemaal te hebben uitgevoerd.

1.2.10. Gemiddelde regeringservaring

	<i>Continue regeringservaring (in dagen)</i>	<i>Cumulatieve regeringservaring (in dagen)</i>
1 januari 1987	1377	1854
9 maart 1987*	1444/1427	1921/1904
13 december 1987**	1706	2183
31 december 1987	1724	2201

* Antoine Duquesne volgt André Damseaux op als minister van Onderwijs.

** Parlementsverkiezingen.

1.3. Verloop van het wetgevend werk tijdens de gewone zitting 1986-1987

1.3.1. Kamer

1. Openbare vergaderingen

Zittingsdagen	50
Aantal plenaire vergaderingen	68
— voormiddag	21
— namiddag	47
2. Wetgevende werkzaamheden
 - a) *Wetsontwerpen*

Ingediend	45
Door de Senaat overgezonden	37
Door de Senaat geamendeerd	4

Totaal ontvangen

86

Aangenomen	81
Verworpen	17*
Ingetrokken	/
<hr/>	
Totaal onderzochte teksten	98
In behandeling	/
b) <i>Wetsvoorstellen</i>	
Ingediend	224
Aangenomen	22
Verworpen	1
Ingetrokken	6
<hr/>	
Totaal onderzochte teksten	29
In behandeling	195
3. Controlewerkzaamheden	
a) <i>Interpellaties</i>	
Ingediend	320
Besproken	273
Ingetrokken	10
Ingediende moties	132
b) <i>Vragen</i>	
Schriftelijke vragen	4558
Mondelinge vragen	186
Dringende vragen	2
4. Werkzaamheden van de commissies	
a) <i>Vaste commissies</i>	
Aantal	15
Aantal vergaderingen	184
b) <i>Bijzondere commissies</i>	
Aantal	15
Aantal vergaderingen	58

* Op 5 mei 1987 heeft de Kamer beslist om 17 wetsontwerpen die dateren van vorige legislaturen, niet meer te onderzoeken.

Bron : *Parlementaire Documenten*.

1.3.2. *Senaat*

1. Openbare vergaderingen

Zittingsdagen	71
Aantal plenaire vergaderingen	115
— voormiddag	14
— namiddag	71
— avond	40

2. Wetgevende werkzaamheden

a) *Wetsontwerpen*

Ingediend	37
Door de Kamer overgezonden	99
Door de Kamer geamendeerd	1

Totaal ontvangen	137
------------------	-----

Aangenomen	137
Verworpen	/
Ingetrokken	/

Totaal onderzochte teksten	137
----------------------------	-----

3) *Wetsvoorstellen*

Ingediend	146
Aangenomen	11
Verworpen	8
Ingetrokken	4

Totaal onderzochte teksten	23
----------------------------	----

3. Controlewerkzaamheden

a) *Interpellaties*

Ingediend	154
Besproken	145
Ingetrokken	6
Vervallen	3
Moties	55

b) *Vragen*

Schriftelijke vragen	3286
Mondelinge vragen	221

4. Aantal commissievergaderingen	444
----------------------------------	-----

1.4. Wetten gestemd, bekrachtigd en afgekondigd, verdeeld volgens initiatiefnemer (1)

1.4.1. Wetten gestemd, bekrachtigd en afgekondigd tijdens de parlementaire zittingen van 1968 (bijzondere zitting) tot 1984-1985, verdeeld volgens initiatief*

Zitting	Regerings-initiatief		Parlementair initiatief				Totaal
	N	%	Kamer N	Senaat N	Totaal N %		N
EZ 1968	28	96,6	1		1	3,4	29
1968-1969	133	87,5	6	13	19	12,5	152
1969-1970	161	88,5	9	12	21	11,5	182
1970-1971	196	89,1	11	13	24	10,9	220
1971-1972	81	87,1	6	6	12	12,9	93
1972-1973	121	85,2	15	6	21	14,8	142
1973-1974	47	81,0	7	4	11	19,0	58
BZ 1974	57	82,6	6	6	12	17,4	69
1974-1975	171	82,6	17	19	36	17,4	207
1975-1976	168	90,8	9	8	17	9,2	185
1976-1977	95	88,0	5	8	13	12,0	108
BZ 1977	46	97,9			1	2,1	47
1977-1978	141	88,7	7	11	18	11,3	159
1978-1979	52	89,6	3	3	6	10,3	58
BZ 1979	78	96,3	1	2	3	3,7	81
1979-1980	128	88,3	9	8	17	11,7	145
1980-1981	160	88,4	13	8	21	11,6	181
1981-1982	62	86,1	4	6	10	13,9	72
1982-1983	145	89,5	12	5	17	10,5	162
1983-1984	163	95,3	5	3	8	4,7	171
1984-1985	115	74,7	22	17	39	25,3	154
1968-1981	1.863	88,0			253	12,0	2.116
1968-1985	2.348	87,8			327	12,2	2.675

* Pas vanaf de zitting 1969-1970 wordt de initiatiefnemer in de tabellen aangeduid. BZ 1968 en zitting 1968-1969 werden in de *Omnigie* en het *Belgisch Staatsblad* opgezocht.

(1) Cijferreeksen opgesteld door Marc Maes.

STATISTISCH OVERZICHT VAN HET POLITIEKE JAAR 1987 241

1.4.2. Materiële (2) wetten gestemd, bekrachtigd en afgekondigd tijdens de parlementaire zittingen van 1968 (bijzondere zitting) tot en met 1984-1985, verdeeld volgens initiatiefnemer

Zitting	Regeringsinitiatief		Parlementsinitiatief		Totaal
	N	%	N	%	N
BZ 1968	8	88,9	1	11,1	9
1968-1969	87	82,1	19	17,9	106
1969-1970	95	81,9	21	18,1	116
1970-1971	107	81,7	24	18,3	131
1971-1972	40	76,9	12	23,1	52
1972-1973	59	73,7	21	26,3	80
1973-1974	12	52,2	11	47,8	23
BZ 1974	28	70,0	12	30,0	40
1974-1975	81	69,2	36	30,8	117
1975-1976	81	82,6	17	17,4	98
1976-1977	45	77,6	13	22,4	58
BZ 1977	14	93,3	1	6,7	15
1977-1978	61	77,2	18	22,8	79
1978-1979	10	62,5	6	37,5	16
BZ 1979	23	88,5	3	11,5	26
1979-1980	32	65,3	17	34,7	49
1980-1981	54	74,0	19	26,0	73
1981-1982	26	72,2	10	27,8	36
1982-1983	44	72,1	17	27,9	61
1983-1984	59	88,1	8	11,9	67
1984-1985	45	53,6	39	46,4	84
1968-1981	837	76,9	251	23,1	1.088
1968-1985	1.011	75,7	325	24,3	1.336

Bron : *Parlementaire Handelingen*.

(2) Materiële wetten zijn de formele wetten zonder de begrotingen, de goedkeuringen van internationale akten, de verklaringen tot herziening van de Grondwet en de vaststellingen van de legersterkte.

1.5. *Personeelssterkte in de overheidssector*

<i>Sector</i>	<i>Personeelssterkte op 30 juni 1986*</i>
1. Ministeries en wetenschappelijke inrichtingen van de Staat	
Eerste minister	466
Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt	2.557
Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking	3.576
Financiën	36.445
Justitie	6.554
Economische Zaken	3.184
Landbouw	1.783
Middenstand	334
Verkeerswezen	2.230
Onderwijs - Nederlandstalig regime	2.249
Onderwijs - Franstalig regime	1.507
Tewerkstelling en Arbeid	1.632
Sociale Voorzorg	725
Volksgezondheid en Leefmilieu	1.636
Openbare Werken	8.206
Landsverdediging	7.081
Brussels Gewest	184
Totaal	80.349
2. Bijzondere korpsen	
Rechterlijke orde	9.036
Raad van State	208
Provinciegouverneurs, arrondissements-commissarissen, enz.	311
Onderwijs	268.480
Leger	61.040
Rijkswacht	15.854
Totaal	354.929
3. Gemeenschappen en Gewesten	
Ministeries	6.521
Instellingen van openbaar nut	5.912
Totaal	12.433

<i>Sector</i>	<i>Personeelssterkte op 30 juni 1986*</i>
4. Plaatselijke machten	
Gemeenten	93.648
Agglomeraties van gemeenten	2.393
Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn	58.463
Intercommunales	15.863
Provincies	14.615
	<hr/>
Totaal	184.982
5. Instellingen van Openbaar Nut	180.152
6. Wetgevende Macht	1.490
	<hr/>
Algemeen totaal	814.335

* De cijfers voor 1987 zijn nog niet beschikbaar.

Bron : Ministerie van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt. *Overzicht van de personeelssterkte in de overheidssector. Toestand op 30 juni 1986.*

2. Beleid.

2.1. Publieke financiën

2.1.1. *Ontwerp van begroting voor de ontvangsten en de uitgaven van het Rijk in 1987 (in miljarden BF)*

A. Ontvangsten	
— Lopende ontvangsten	1.449,0
— Kapitaalontvangsten	3,6
Totaal	1.452,6
B. Uitgaven	
— Lopende uitgaven	1.695,2
— Kapitaaluitgaven	173,0
Totaal	1.868,2
C. Saldo	
— Saldo van de lopende verrichtingen	— 246,2
— Saldo van de kapitaalverrichtingen	— 169,4
Netto saldo	— 415,6
D. Saldo van de schatkistverrichtingen	— 2,2
E. Netto te financieren saldo	— 417,8
F. Aflossingen van de Rijksschuld	122,4
G. Bruto te financieren saldo	— 540,2

2.1.2. Raming van de ontvangsten en de uitgaven van de verschillende ministeries in 1987 (in miljoenen BF)

	Lopende ont- vangsten	Kapi- taal ont- vangen	Totaal	Lopende uitgaven*	Kapitaal- uitgaven	Totaal
Eerste minister	44,3	2,0	46,3	a) 1.635,6	a) 900,9 b) 6.235,5 c) 7.386,0	a) 2.536,5 b) 6.235,5 c) 7.386,0
Justitie	680,1		680,1	a) 23.035,0	a) 548,1 b) 50,0 c) 50,0	a) 23.583,1 b) 50,0 c) 50,0
Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt	333,7		333,7	a) 88.367,5	a) 379,4 b) 120,3 c) 77,6	a) 88.746,9 b) 120,3 c) 77,6
Buitenlandse Zaken, Buiten- landse Handel en Ontwik- kelingssamenwerking	205,3		205,3	a) 11.249,8 b) 186,8	a) 103,4 b) 495,1 c) 321,0	a) 11.353,2 b) 681,9 c) 321,0
Financiën	1.427.659,7	3.584,7	1.431.244,4	a) 34.937,3	a) 7.227,1 b) 15,4	a) 42.164,4 b) 15,4
Landsverdediging	119,1		119,1	a) 79.719,7 b) 21.307,7 c) 2.485,5	a) 209,1 b) 4.388,6 c) 3.719,5	a) 79.928,8 b) 25.696,3 c) 6.205,0
Landbouw	17,5	2,0	19,5	a) 10.825,8	a) 1.049,9 b) 74,6 c) 76,4	a) 11.875,7 b) 74,6 c) 76,4
Economische Zaken	370,6	11,2	381,8	a) 39.095,2	a) 3.775,6 b) 550,5 c) 68,2	a) 42.870,8 b) 550,5 c) 68,2
Verkeerswezen	2.798,1	40,0	2.838,1	a) 76.255,1	a) 5.767,5 b) 17.964,0 c) 18.182,3	a) 82.022,6 b) 17.964,0 c) 18.182,3
Posten, Telegrafie en Telefonie	7.604,5		7.604,5	a) 14.658,3	a) 0,5 b) 622,0	a) 14.658,8 b) 622,0
Openbare Werken	167,0		167,0	a) 75.938,2 b) 26,0 c) 61,0	a) 26.815,6 b) 15.962,0 c) 17.366,2	a) 102.753,8 b) 15.988,0 c) 17.427,2
Pensioenen				a) 181.304,6		a) 181.304,6
Middenstand				a) 6.172,6	a) 2.407,3	a) 8.579,9
Tewerkstelling en Arbeid	77,0		77,0	a) 53.290,3	a) 18,0	a) 53.308,3
Sociale Voorzorg	31,0		31,0	a) 145.297,6	a) 2.224,8	a) 147.522,4
Onderwijs - Nederlandstalig regime	86,5		86,5	a) 150.510,9	a) 960,2 b) 420,0 c) 360,0	a) 151.471,1 b) 420,0 c) 360,0
Onderwijs - Franstalig regime	78,9		78,9	a) 116.858,9	a) 792,6 b) 400,0 c) 340,0	a) 117.651,5 b) 400,0 c) 340,0
Volksgezondheid en Gezin	106,5		106,5	a) 41.712,8	a) 2.065,7 b) 730,8 c) 360,8	a) 43.778,5 b) 730,8 c) 360,8

* a) Niet-gesplitste kredieten.
b) Ordonnanceringskredieten.
c) Vastleggingskredieten.

2.1.3. *Begroting van de Vlaamse Gemeenschap (in miljoenen BF)*

A. Ontvangsten

1. Dotaties

a) Wettelijke dotaties	70.635,0
b) Aanvullende dotaties	1.793,5
c) Bijkomende dotatie	480,7

Totaal	72.909,2
--------	----------

2. Ristorno's

a) Gemeenschapsaangelegenheden	5.898,3
b) Gewestelijke aangelegenheden	8.232,1

Totaal	14.130,4
--------	----------

3. Successierechten	1.411,0
---------------------	---------

4. Eigen ontvangsten	750,0
----------------------	-------

5. Begrotingsontvangsten komende van de saldi van de fondsen	1.263,4
---	---------

Algemeen totaal	90.464,0
-----------------	----------

B. Uitgaven

1. Werkingslasten van de organen van de Vlaamse Gemeenschap	4.772,5
--	---------

2. Uitgaven m.b.t. Gemeenschaps- bevoegdheden	47.522,5
--	----------

3. Uitgaven m.b.t. de Gewestbe- voegdheden	39.940,4
---	----------

Algemeen totaal	92.235,4
-----------------	----------

2.1.4. *Begroting van het Waalse Gewest (in miljoenen BF)*

A. Ontvangsten

1. Dotaties	
a) Wettelijke dotaties	23.801,7
b) Aanvullende dotatie	677,1
c) Bijkomende dotatie	359,6
	<hr/>
Totaal	24.838,4
2. Belastingristorno's	2.705,7
3. Eigen middelen	435,1
4. Diverse opbrengsten	476,1
	<hr/>
Algemeen totaal	28.455,3

B. Uitgaven

1. Deel Ministerie van het Waalse Gewest	
a) Niet - gesplitste kredieten	19.962,6
b) Vastleggingskredieten	11.537,0
c) Ordonnanceringskredieten	9.600,2
2. Deel dotatie	108,4

2.1.5. *Begroting van de Franse Gemeenschap (in miljoenen BF)*

A. Ontvangsten

1. Dotaties	
a) Wettelijke dotaties	32.170,1
b) Dotatie betreffende de betaling van de saldi van de vorige jaren	657,1
	<hr/>
Totaal	32.827,2
2. Ristorno's	2.720,2
3. Diverse opbrengsten	58,8
	<hr/>
Algemeen totaal	35.606,2

B. Uitgaven

1. Niet - gesplitste kredieten	31.236,0
2. Vastleggingskredieten	1.597,5
3. Ordonnanceringskredieten	1.685,2

2.2. Economie

2.2.1. Evolutie van het Bruto Nationaal Produkt*

	BNP tegen marktprijs in werkelijke prijzen		BNP tegen marktprijs in constante prijzen (in prijzen 1980)	
	Absolute cijfers (in miljarden BF)	Groei- percentage	Absolute cijfers (in miljarden BF)	Groei- percentage
1982	3.940,2	8,4	3.499,7	1,2
1983	4.178,6	6,1	3.507,0	0,2
1984	4.497,6	7,6	3.587,3	2,3
1985	4.811,7	7,0	3.636,8	1,4
1986	5.133,3	6,7	3.737,5	2,8

* In de recente nummers van het *Statistisch Tijdschrift*, worden herberekende cijfers van het BNP weergegeven. Vandaar de verschillen met gegevens in vorige Statistische Overzichten.

Bron : NIS, *Statistisch Tijdschrift*.

2.2.2. Conjunctuurindicator van de Nationale Bank (Basis: juli 1974 - juni 1981 = 100).

	Gezamenlijke curve
1982	100,8
1983	102,3
1984	109,6
1985	111,3
1986	108,4
1987 januari	108,0
februari	109,2
maart	107,3
april	109,5
mei	108,6
juni	111,5
juli	110,6
augustus	110,6
september	112,6
oktober	112,5
november	115,5
december	115,3

Bron : NBB.

2.2.3. *Indexcijfers van de industriële productie.*

a) Bruto indexcijfers van de nationale industriële productie - algemene indexcijfers (Basis 1980 = 100)

	<i>Exclusief bouwnijverheid</i>	<i>Inclusief bouwnijverheid</i>
1982	97,5	93,5
1983	99,3	90,9
1984	102,0	90,4
1985	103,6	90,2
1986	104,6	91,1
1987 januari	102,6	80,4
februari	104,3	84,7
maart	111,0	93,5
april	110,2	98,6
mei	103,3	91,9
juni	110,9	100,8
juli	85,0	69,2
augustus	96,3	87,9
september	115,3	105,0
oktober	119,2	107,6
november	107,8	95,6
december	100,8	84,0

Bron : NIS, *Industriële Statistieken.*

b) Bruto indexcijfers van de regionale industriële productie - algemene indexcijfers (Basis: 1980 = 100)

	<i>Vlaams Gewest (— arrondissement Halle-Vilvoorde)</i>		<i>Waals Gewest</i>		<i>Brussels Gewest (+ arrondissement Halle-Vilvoorde)</i>	
	<i>Exclusief bouw- nijverheid</i>	<i>Inclusief bouw- nijverheid</i>	<i>Exclusief bouw- nijverheid</i>	<i>Inclusief bouw- nijverheid</i>	<i>Exclusief bouw- nijverheid</i>	<i>Inclusief bouw- nijverheid</i>
1982	102,2	97,9	89,5	87,1	92,8	87,8
1983	106,6	97,8	88,9	83,3	88,1	76,8
1984	107,0	95,8	95,7	84,7	90,4	78,0
1985	111,3	98,0	93,8	82,8	88,5	71,4
1986	112,9	99,5	91,0	79,5	95,4	79,6
1987 januari	111,7	89,5	88,0	68,8	92,9	66,3
februari	114,4	95,3	87,6	70,5	95,5	70,5
maart	121,7	104,4	94,2	79,2	102,1	78,6
april	120,0	108,8	96,1	87,2	96,8	78,8
mei	109,9	98,9	92,8	84,1	95,2	76,5
juni	119,5	108,7	96,4	89,7	102,5	84,1
juli	93,8	77,9	75,2	61,6	63,7	47,7
augustus	104,8	88,9	89,5	89,8	83,0	80,8
september	127,0	115,9	99,8	93,8	103,8	86,5
oktober	127,7	116,0	108,1	99,7	108,5	89,6
november	118,1	105,2	98,2	88,4	90,4	74,9
december	111,2	94,3	89,0	74,2	85,9	65,5

Bron : NIS, *Weekbericht.*

2.2.4. *Indexcijfers van de consumptieprijzen*

	<i>Algemeen indexcijfer</i>	<i>Levens- middelen</i>	<i>Andere produkten dan levens- middelen</i>	<i>Diensten</i>	<i>Huur</i>
Basis : juli 1984 - juni 1975 = 100					
1982	166,58	153,94	166,01	178,01	173,24
1983	179,35	166,93	177,47	192,09	188,85
Basis : 1981 = 100					
1984	123,84	127,50	124,39	120,19	123,95
1985	129,87	131,88	131,52	125,82	130,09
1986	131,56	134,44	129,00	132,38	134,96
1987 januari	132,43	133,63	129,90	134,31	136,73
februari	132,69	133,57	129,51	134,91	140,92
maart	132,83	133,88	129,67	135,03	140,40
april	133,44	133,92	130,25	136,19	140,77
mei	133,50	133,51	130,37	136,49	140,95
juni	133,65	133,25	130,62	136,88	140,88
juli	134,12	133,47	130,74	138,10	141,18
augustus	134,54	134,69	130,96	138,29	141,20
september	134,30	134,72	130,59	137,95	141,32
oktober	134,16	134,90	130,93	136,88	140,98
november	133,75	133,78	130,81	136,35	141,64
december	133,79	133,43	130,77	136,81	141,71

Bron : NIS, *Statistisch Tijdschrift*.

2.3. *Tewerkstelling en werkloosheid*2.3.1. *Tewerkgestelden in de primaire, secundaire en tertiaire sector**

	<i>Primaire sector</i>	<i>Secundaire sector</i>	<i>Tertiaire sector</i>	<i>Hertewerkstellings- programma's**</i>
1982	106.768	1.144.657	2.420.908	64.564
1983	106.065	1.106.098	2.421.485	74.865
1984	106.085	1.083.094	2.445.532	69.688
1985	104.952	1.069.234	2.488.102	112.729
1986	103.195	1.058.022	2.536.720	126.678

* Cijfers voor 1987 zijn nog niet beschikbaar.

** Hierin zijn o.a. begrepen : het Bijzonder Tijdelijk Kader, het Derde Arbeidscircuit, de Tewerkgestelde werklozen en de jongerenstages. Deze categorie is enkel pro memorie toegevoegd, vermits de gegevens in de drie sectoren zijn opgenomen.

Bron : Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid.

2.3.2. Ontwikkeling van de bruto-uurlonen in de nijverheid (Basis : oktober 1980 = 100)*

1982	113,8	1987 januari	131,5
1983	119,1	april	133,5
1984	125,4	juli	133,7
1985	129,1	oktober	133,5
1986	131,2		

* Deze cijfers zijn de resultaten van de beperkte driemaandelijke enquête naar de ontwikkeling van de verdiende bruto-uurlonen van de mannelijke meerderjarige arbeiders in de nijverheid.

Bron : NIS, *Weekbericht*.

2.3.3. Evolutie van het absoluut aantal uitkeringsgerechtigde volledig werklozen*

	Rijk	Vlaams Gewest	Waal Gewest	Brussels Gewest
1982	456 579	258.256	150 259	48.064
1983	504.962	285.144	164.949	54.869
1984	512.400	285.157	173.876	53.367
1985	477.254	252 438	170.938	53 878
1986	442.348	225.124	167.004	50.220
1987 januari	461.982	239.411	175.754	46.817
februari	453.368	233.663	174 010	45.695
maart	450 343	229.346	174.856	46.141
april	442.179	222.483	173.172	46.524
mei	432.195	214.624	171.351	46 220
juni	424.390	211 688	166.975	45.727
juli	437.965	220.114	171.303	46.548
augustus	428 962	212.315	171.904	44.743
september	423.218	210.442	169 151	43.625
oktober	422 567	211.087	167.545	43.935
november	417.179	210.064	163.571	43.544
december	422.217	214.359	163.626	44.232

* Absoluut aantal uitkeringsgerechtigde volledig werklozen, met uitsluiting van de oudere uitkeringsgerechtigde volledig werklozen, die nog werkloosheidsuitkeringen ontvangen, maar die op hun aanvraag, niet meer als werkzoekende zijn ingeschreven.

Bron : NIS, *Statistisch Tijdschrift*.

STATISTISCH OVERZICHT VAN HET POLITIEKE JAAR 1987

251

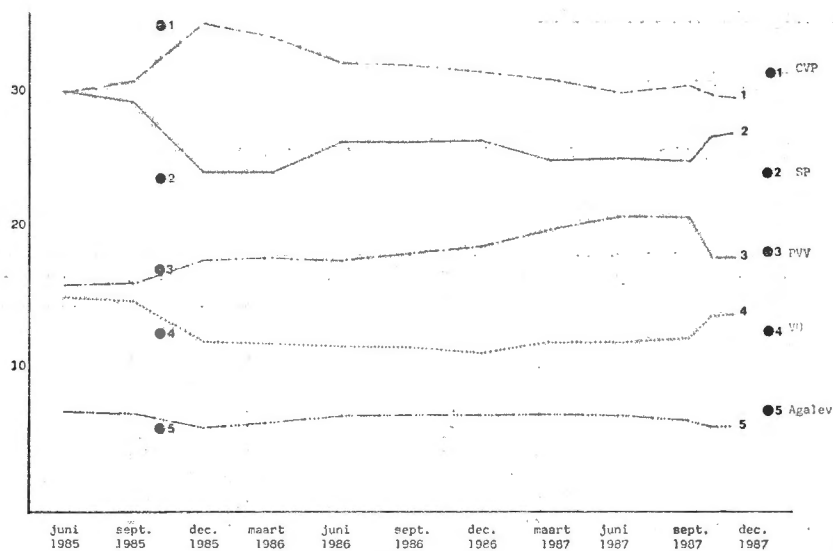
3. Legitimiteitsindicatoren.

3.1. Publieke opinie

3.1.1. Stemintenties volgens de opiniepeilingen

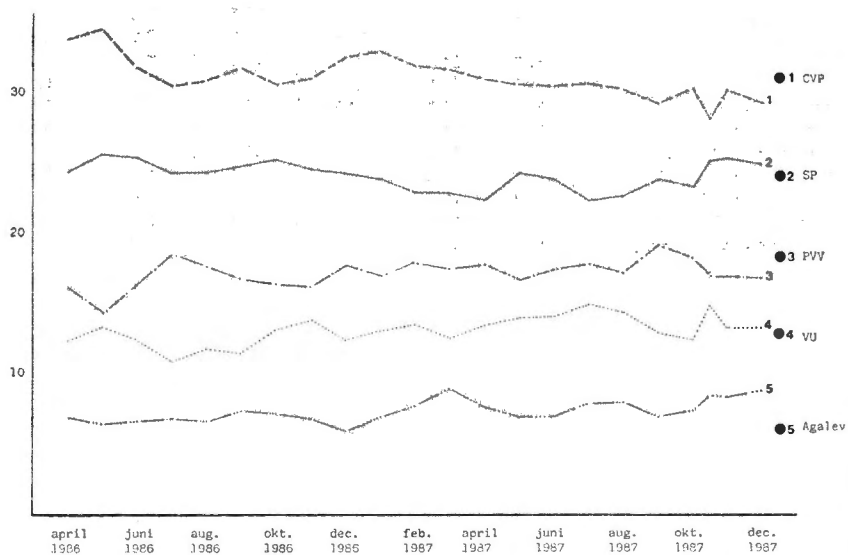
a) Vlaanderen

<i>Peilingen / Verkiezing</i>	<i>CVP</i>	<i>SP</i>	<i>PVV</i>	<i>VU</i>	<i>Agalev</i>	<i>Andere</i>
MARKETING UNIT						
September 1986	31,9	26,3	18,1	11,7	6,9	5,1
December 1986	31,4	26,4	18,9	11,9	6,8	4,6
Maart 1987	30,9	25,0	20,1	12,1	6,9	5,0
Juni 1987	29,9	25,1	21,1	12,1	6,8	5,0
September 1987	30,3	25,0	21,0	12,3	6,5	4,9
Oktober 1987	29,7	26,8	18,1	13,9	6,0	5,5
November 1987	29,5	27,0	18,1	14,0	6,0	5,4
<i>Parlementsverkiezingen</i>	<i>31,4</i>	<i>24,2</i>	<i>18,5</i>	<i>12,9</i>	<i>7,3</i>	<i>5,7</i>
DIMARSO						
September 1986	32,0	25,0	17,0	11,4	7,5	7,1
Oktober 1986	30,8	25,6	16,6	13,2	7,3	6,5
November 1986	31,2	24,7	16,3	13,9	6,9	7,0
December 1986	32,7	24,5	17,9	12,5	6,0	6,4
Januari 1987	33,2	24,1	17,2	13,1	7,0	5,4
Februari 1987	32,2	23,1	18,1	13,6	7,8	5,2
Maart 1987	31,9	23,1	17,7	12,6	9,0	5,6
April 1987	31,2	22,6	17,9	13,5	7,8	7,0
Mei 1987	30,8	24,4	16,8	14,1	7,1	6,8
Juni 1987	30,7	24,0	17,6	14,2	7,1	6,5
Juli 1987	30,9	22,5	17,9	15,0	8,0	5,7
Augustus 1987	30,5	22,8	17,3	14,4	8,1	6,9
September 1987	29,4	24,0	19,3	13,0	7,1	7,2
Oktober 1987 (1-13)	30,6	23,5	18,3	12,5	7,5	7,4
Oktober 1987 (21-29)	28,3	25,3	17,1	14,9	8,5	5,9
November 1987	30,4	25,5	17,1	13,3	8,4	5,3
December 1987 (4-8)	29,5	25,1	17,0	13,3	8,8	6,3
<i>Parlementsverkiezingen</i>	<i>31,4</i>	<i>24,2</i>	<i>18,5</i>	<i>12,9</i>	<i>7,3</i>	<i>5,7</i>

• Uitslag van de Kamerverkiezingen.

GRAFIEK 1. — Stemintenties in Vlaanderen. Opiniepeiling Marketing Unit.

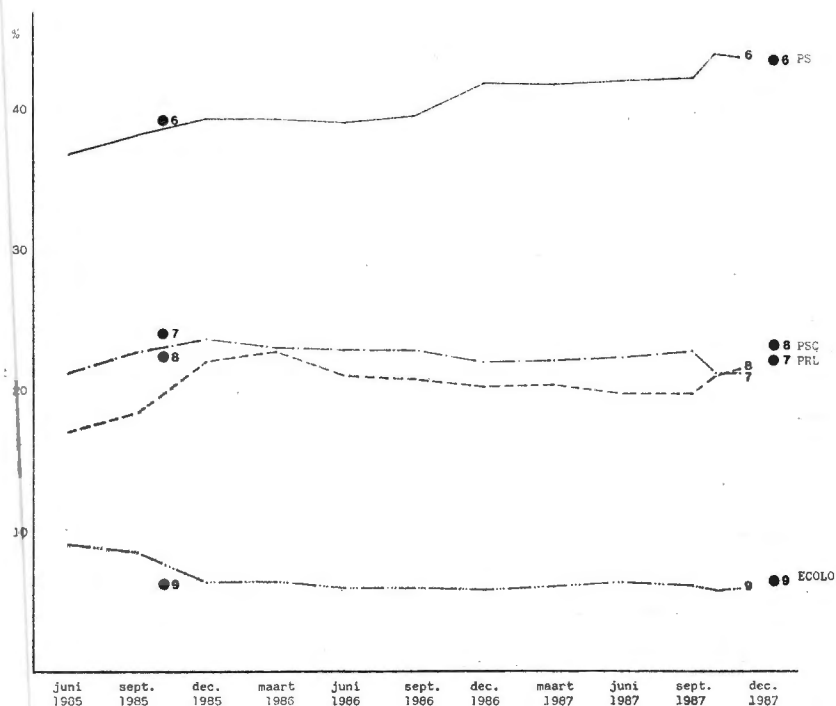

• Uitslag van de Kamerverkiezingen.

GRAFIEK 2. — Stemintenties in Vlaanderen. Opiniepeiling Dimarso.

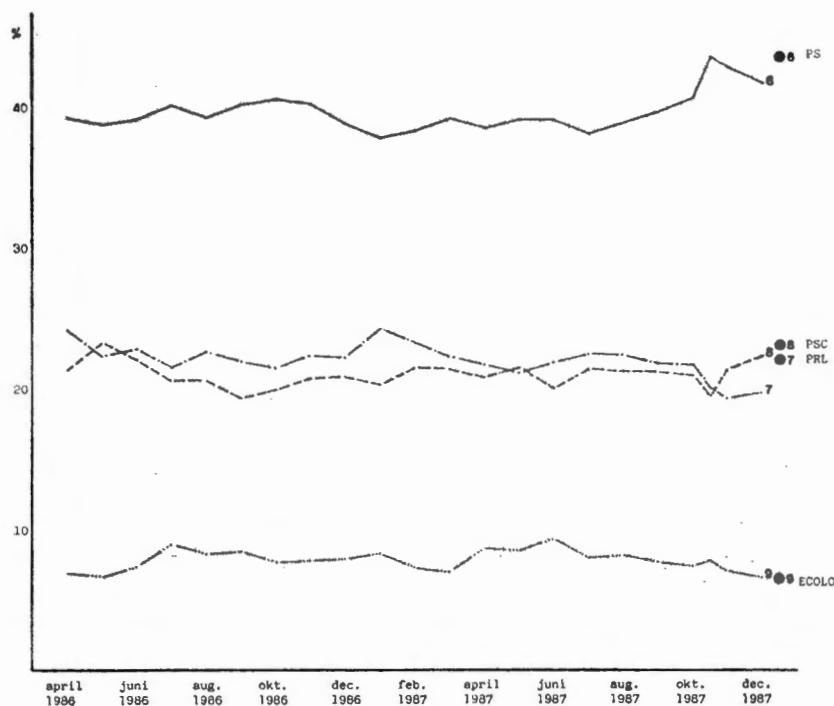
b) Wallonië

<i>Peilingen / Verkiezing</i>	<i>PS</i>	<i>PRL</i>	<i>PSC</i>	<i>Ecolo</i>	<i>Andere</i>
MARKETING UNIT					
September 1986	39,7	23,0	20,9	6,0	10,4
December 1986	42,1	22,1	20,3	5,9	9,6
Maart 1987	42,0	22,2	20,5	6,1	9,2
Juni 1987	42,2	22,4	19,9	6,3	9,2
September 1987	42,5	22,9	19,9	6,1	8,6
Oktober 1987	44,2	21,3	21,1	5,8	7,6
November 1987	44,0	21,3	21,6	5,9	7,2
<i>Parlementsverkiezingen</i>	<i>43,9</i>	<i>22,2</i>	<i>23,2</i>	<i>6,5</i>	<i>4,2</i>
DIMARSO					
September 1986	40,4	22,1	19,6	8,6	9,3
Oktober 1986	40,8	21,6	20,1	7,8	9,7
November 1986	40,5	22,5	20,9	7,9	8,2
December 1986	39,1	22,4	21,0	8,0	9,5
Januari 1987	38,1	24,4	20,5	8,3	8,7
Februari 1987	38,6	23,5	21,7	7,4	8,8
Maart 1987	39,5	22,5	21,6	7,1	9,2
April 1987	38,8	21,9	21,0	8,7	9,6
Mei 1987	39,4	21,3	21,7	8,5	9,1
Juni 1987	39,4	22,1	20,2	9,4	8,9
Juli 1987	38,3	22,7	21,5	8,0	9,5
Augustus 1987	39,1	22,7	21,4	8,2	8,6
September 1987	39,9	22,0	21,3	7,7	9,1
Oktober 1987 (1-13)	40,8	21,8	21,1	7,4	8,9
Oktober 1987 (21-29)	43,9	20,2	19,6	7,8	8,5
November 1987	43,2	19,4	21,6	7,1	8,7
December 1987 (4-8)	42,0	19,9	22,5	6,7	8,9
<i>Parlementsverkiezingen</i>	<i>43,9</i>	<i>22,2</i>	<i>23,2</i>	<i>6,5</i>	<i>4,2</i>

• Uitslag van de Kamerverkiezingen.

GRAFIEK 3. — Stemintenties in Wallonië. Opintepelling Marketing Unit.

• Uitslag van de Kamerverkiezingen.

GRAFIEK 4. — Stemintenties in Wallonië. Opiniepeiling Dimarso.

c) Brussel

Peilingen / Verkiezing	CVP	PSC	SP	PS	PVV	PRL	VU	FDF	Agalew Ecolo	Andere
MARKETING UNIT										
September 1986	13,0	7,0	9,3	12,4	9,2	19,2	7,6	5,1	4,8	12,4
December 1986	13,0	7,1	9,1	12,6	9,4	19,5	7,7	5,0	4,8	11,8
Maart 1987	12,7	6,9	8,8	12,5	9,6	19,9	7,7	4,8	4,8	12,3
Juni 1987	11,7	6,6	9,1	12,6	9,7	19,8	7,8	5,0	4,9	12,8
September 1987	12,0	6,9	9,1	12,5	9,6	19,9	7,7	4,8	4,9	12,6
Oktober 1987	11,9	7,2	9,3	13,2	9,7	20,1	8,0	4,8	4,9	10,9
November 1987	12,2	7,7	9,2	13,1	9,7	20,1	8,0	4,8	5,1	10,1
Parlementsverkiezingen	13,9	6,3	9,0	15,5	9,6	19,0	6,7	8,2	4,3	7,5

Bron : — Dimarso, Maandelijkse opiniepeiling naar de stemintenties.

Publicatie : *De Standaard*.

— Marketing Unit, De seizoensbarometer van de publieke opinie.

Publicatie : *La Libre Belgique*.

3.1.2. Populariteit van een aantal politici in België*

	September 1986	December 1986	Maart 1987	Juni 1987	September 1987	November 1987
Martens	44	42	43	40	41	43
Tindemans	37	38	38	37	35	40
Van Miert	30	29	27	29	26	30
Eyskens	34	34	35	34	37	39
Verhofstadt	29	29	29	29	26	30
De Croo	28	29	30	31	26	28
Swaelen	18	20	19	17	17	20
Dehaene	NG**	NG	17	16	16	18
Claes	30	28	27	28	22	21
Schiltz	22	19	18	18	18	20
Geens	24	24	24	24	23	25
Neyts	22	22	23	24	21	27
Gabriëls	NG	18	16	16	17	20

* Deze cijfers zijn het percentage respondenten dat een positief antwoord geeft op de vraag : « Kunt U van elk van de volgende personen zeggen of U al dan niet wenst dat zij een belangrijke politieke invloed uitoefenen tijdens de komende maanden ? »

** Niet vermeld door de respondenten.

Bron : Marketing Unit, De seizoensbarometer van de publieke opinie.
Publikatie : *La Libre Belgique*.

3.1.3 Populariteit van de Eerste Minister*

	September 1986	December 1986	Maart 1987	Juni 1987	September 1987	November 1987
Rijk	44	42	43	40	41	43
Vlaanderen	54	54	55	50	52	55
Wallonië	27	25	25	26	26	28
Brussel	40	37	36	31	32	32

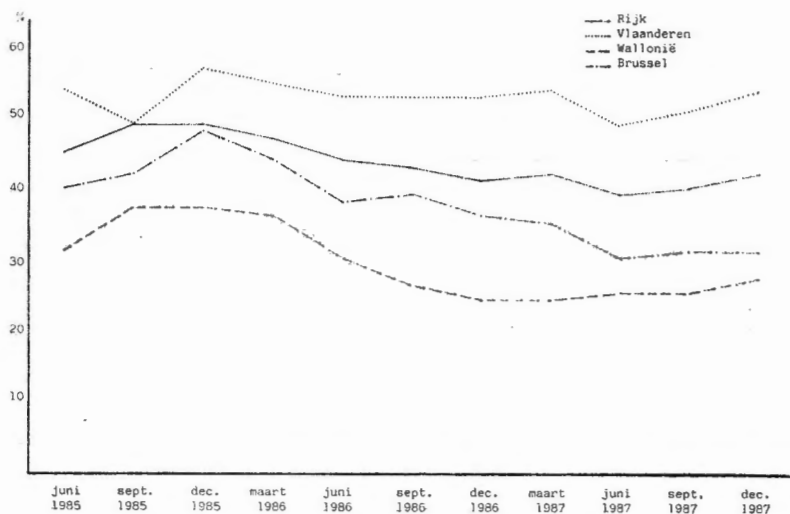
* Deze cijfers stellen het percentage respondenten voor dat wenst dat Martens tijdens de komende maanden een belangrijke politieke invloed uitoefent.

Bron : Marketing Unit, De seizoensbarometer van de publieke opinie.
Publikatie : *La Libre Belgique*.

3.2. Partijsteun : ledenaantallen

Zie : M. MAES, *De ledenaantallen van de politieke partijen in België, 1945-1987. Een documentaire studie.* Leuven, Afdeling Politologie. K.U. Leuven, 1988, 172 blz.

Zie : M. VERMINCK, *Morfologie van de Vlaamse politieke partijen in 1985 en 1986.* In : *Res Publica*, 1987, nr. 3, blz. 449-508.
M. VERMINCK, *Morphologie des partis politiques francophones en 1986 et 1987.* In : *Res Publica*, 1988, nr. 2-3, blz. 311-343.

GRAFIEK 5. — Populariteit van de Eerste Minister.

3.3. Sociale verkiezingen 1987*

	Ondernemingsraad			
	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Gewest	Rijk
ABVV	36,61	50,99	39,76	40,83
ACV	53,31	40,83	42,88	47,82
ACLVB	7,83	4,71	9,75	7,54
NCK	1,36	1,71	4,96	2,30
Onafhankelijke lijsten	0,89	1,76	2,64	1,52

	Comité voor Veiligheid, Gezondheid en Verfraaiing van de werkplaats			
	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Gewest	Rijk
ABVV	36,73	51,82	43,48	41,88
ACV	54,68	42,38	44,74	49,57
ACLVB	8,60	5,81	11,78	8,55

* In percentages.

Bron: Officiële resultaten sociale verkiezingen 1987.

3.4. Protestgedrag: stakingen begin 1986*

	Aantal geschillen	Aantal betrokken vestigingen	Werkstakers	Aantal verloren arbeidsdagen
Januari	3	3	2.566	11.331
Februari	3	3	687	6.097

* Verdere gegevens zijn nog niet beschikbaar.

Bron: NIS, Statistisch Tijdschrift.

Verdere gegevens omtrent het protestgedrag zijn te vinden in: *De maatschappelijke vraag. Een component van de politieke conjunctuur. Maandoverzicht*. Leuven, Afdeling Politologie, 1987 en 1988.